

Renholderes lønnsbetingelser før og etter allmenngjøring - privat og offentlig sektor

Bård Jordfald og Elin Svarstad

Senter for lønnsdannelse

2011

Hva skjedde forut og hva skjedde etterpå?

2008- 2011

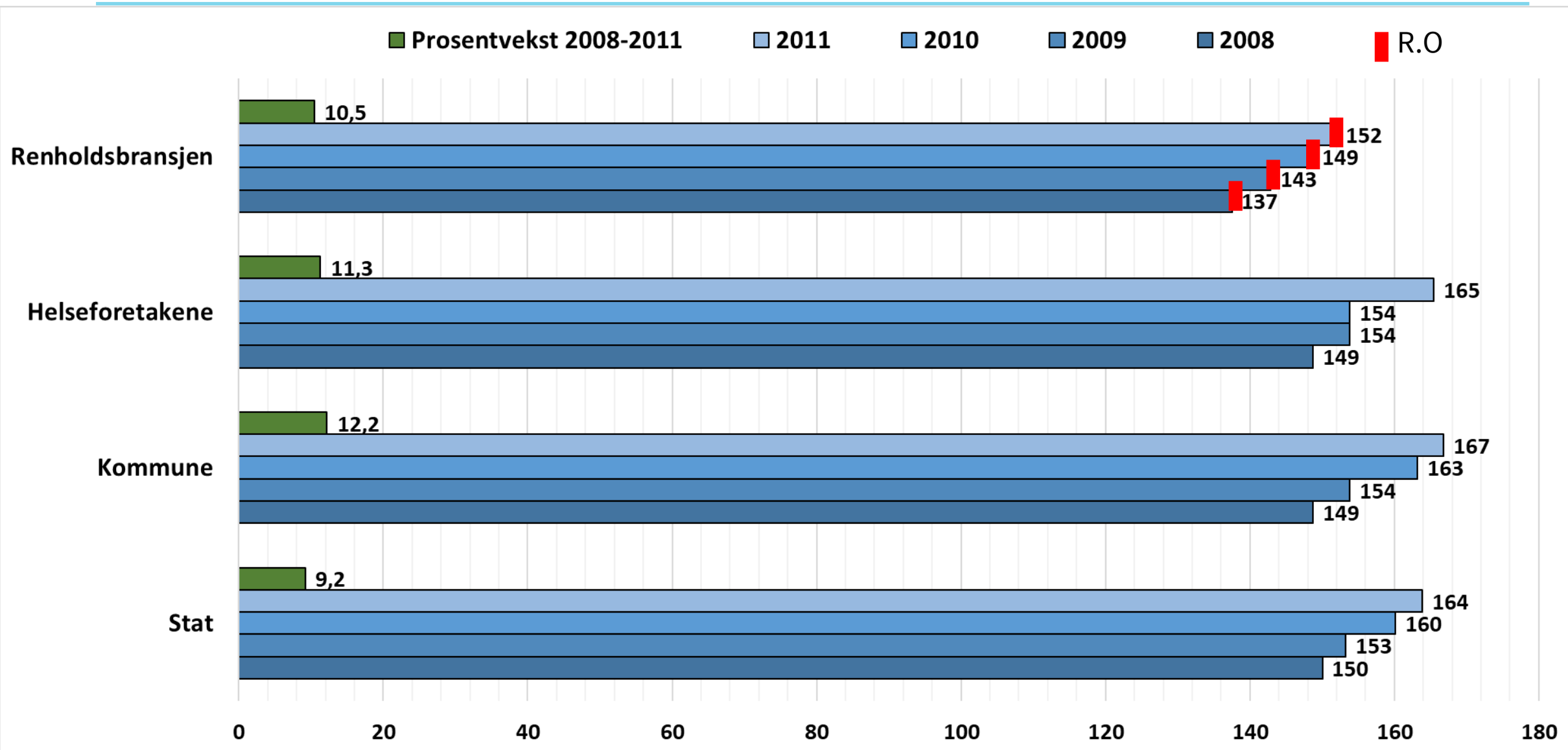
2011- 2016

Renholdsyrket på tvers

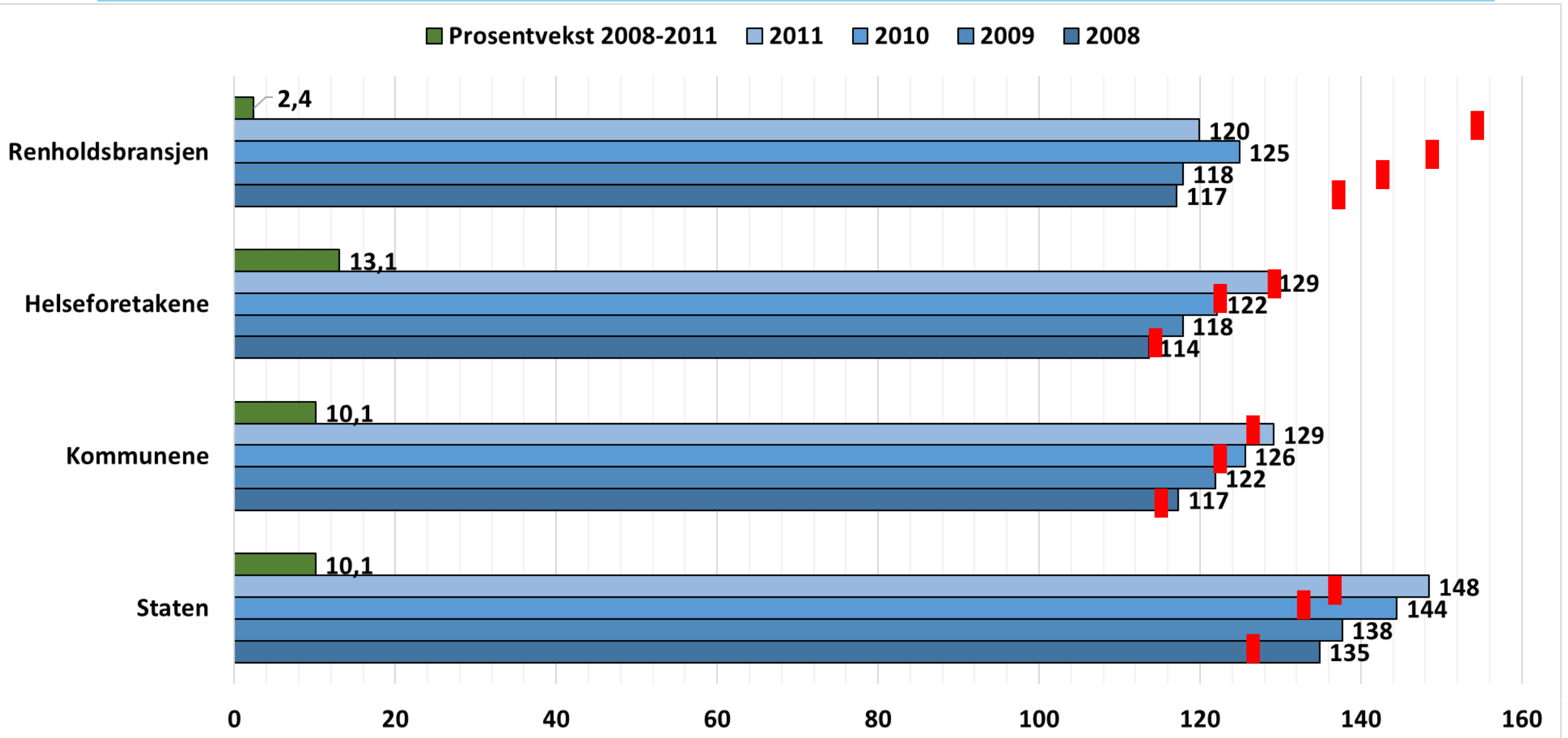
- Renholdere i privat sektor = Renholdsbransjen(«I egen regi» ikke med)
- Renholdsbransjen: Tariffbundne og ubundne virksomheter
- Offentlige renholdere i stat, kommune og helseforetak (SKO)
- Sammenlikner avtalt lønn (grunnlønn) blant renholderne (STYRK98/ og/eller SKO)
- Hvordan utviklet lønningene seg - hvor var veksten svakest/sterkest i og mellom tariffområdene?
- Hva forklarer eventuell forskjell i lønn – og sysselsetting
- Allmenngjøring – lønnsdrivende eller sammenpressende?

Før 2011

Lønnsutvikling - median kroner pr time. SSB (n=144 800)

Lønnsutvikling - lavest lønte(P05) kroner pr time. SSB (n=144 800)

Hvem var så lønnsledende? (2008-2011)

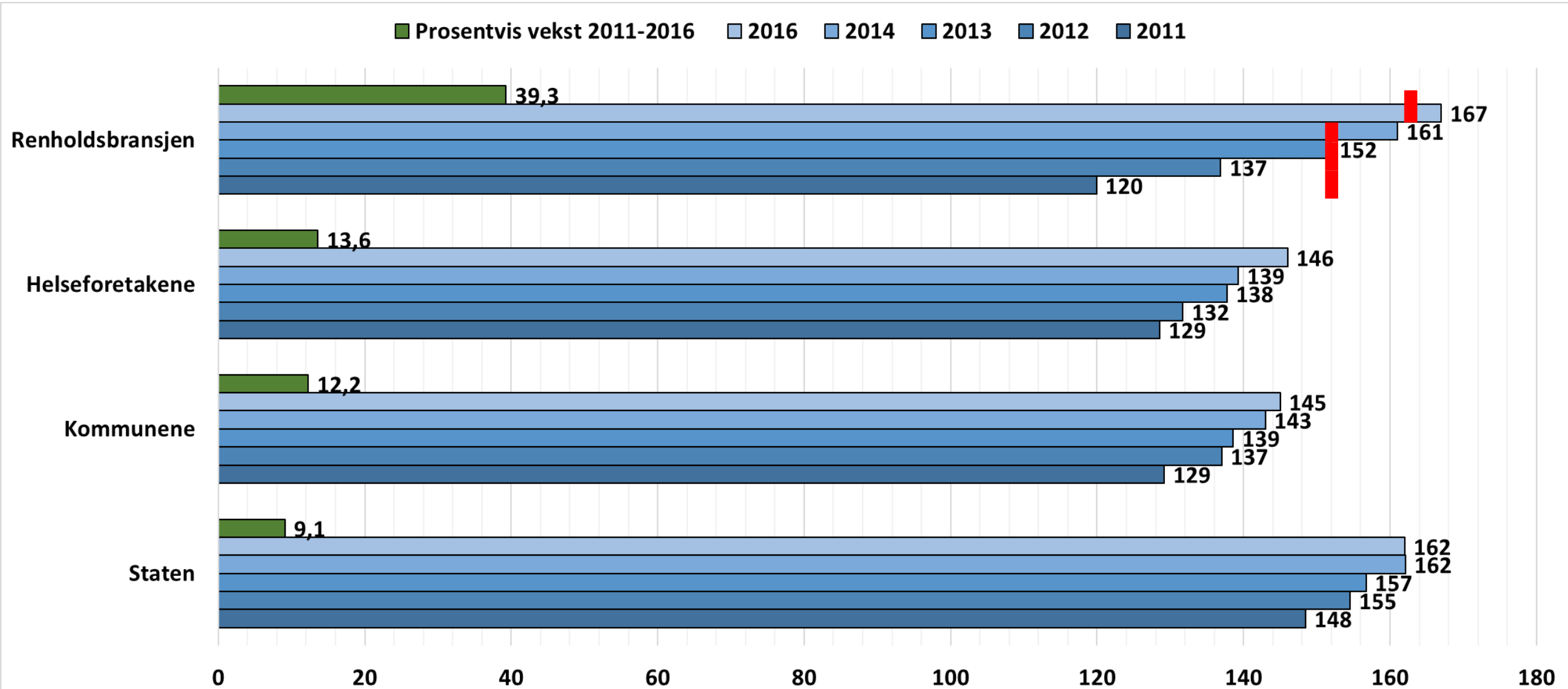
- Gjennomsnittlig lønnsvekst: Kommunale renholdere
- 3 punkter : Staten- lavest lønte, kommune etter median, helseforetakene for de høyest lønte.
- 2008-2011: økte interne lønnsforskjeller i renholdsbransjen, reduserte forskjeller i helseforetakene, jevnt fordelt lønnsvekst i stat og kommune.
- Sysselsetting: ned med 700 personer i offentlig sektor og opp med 2000 i renholdsbransjen

Lønnsledende – (regresjoner)

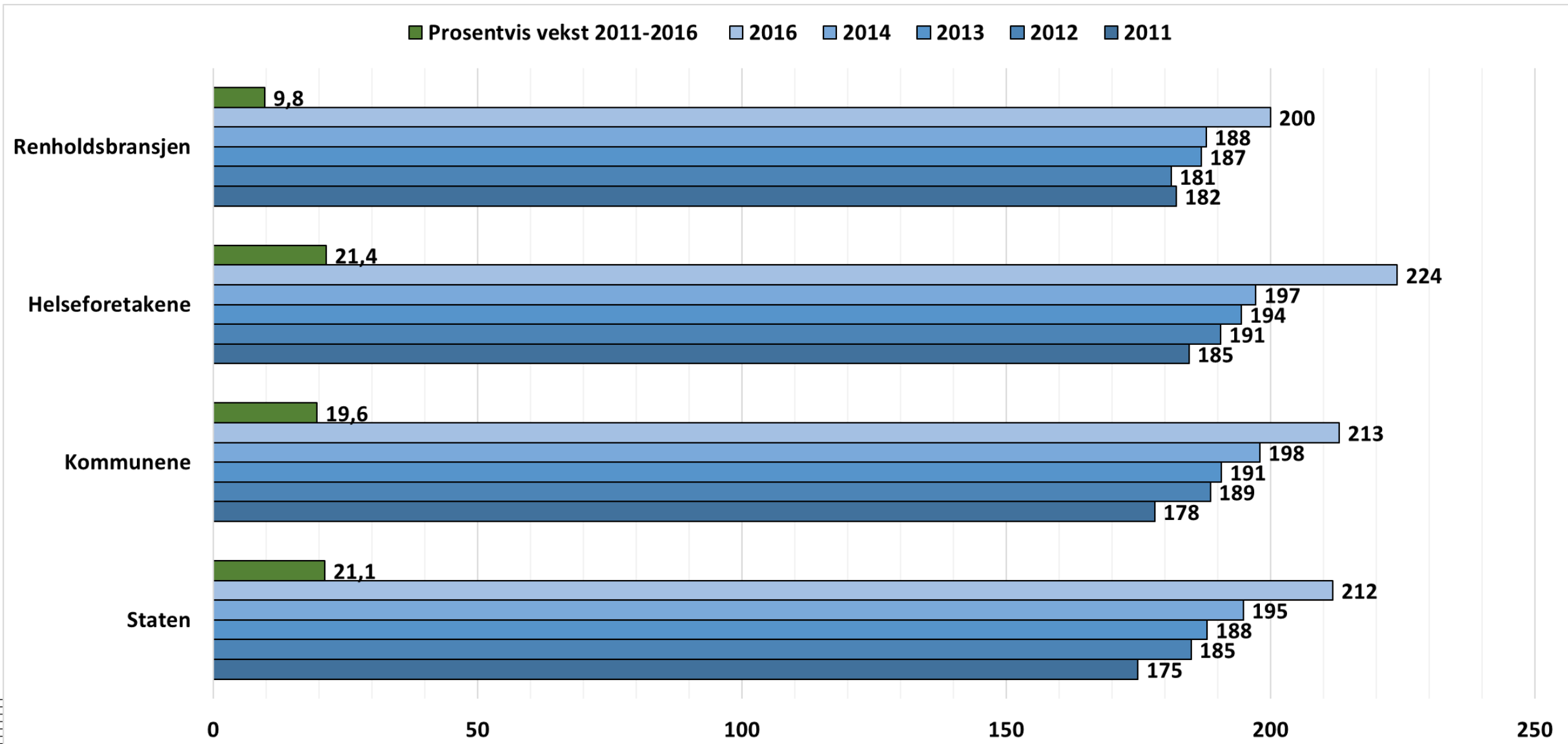
- Individuelle kjennetegn:
- (+) fagbrev, arbeidserfaring (+),
- deltidsstilling (-), kvinne(-), utenlandskfødt (--)
- Arbeidsplass: staten (+1,6-0,8 %), Helseforetak (+/- og i.s), Kommunene (+1,5 - 2,4%)
- Forskjell i avtalestruktur: Fagbrev og ansiennitet i de offentlige avtalene.
- 2010-oppgjøret; kommune og renholdsbransjen

Etter 2011

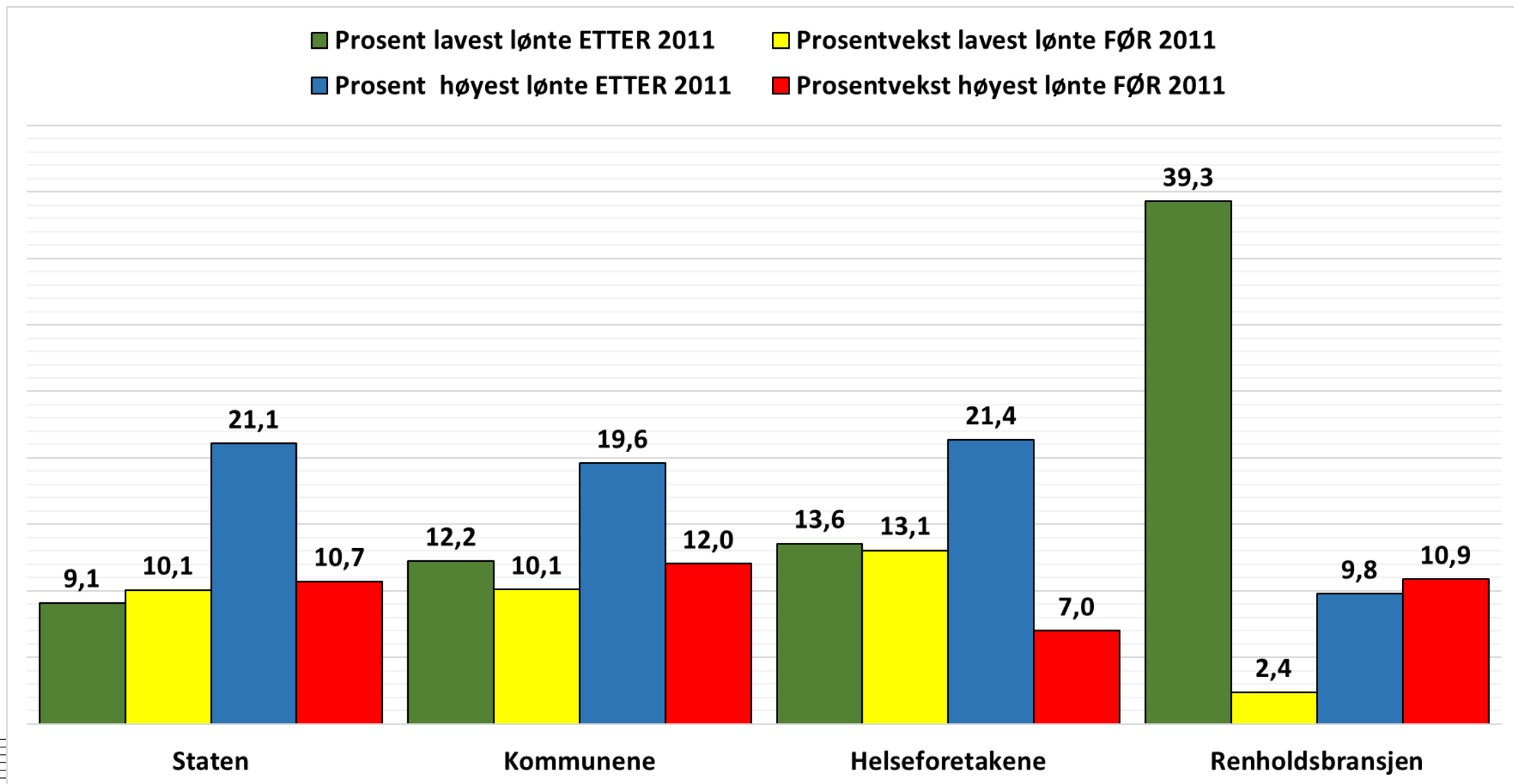
Lønnsutvikling – lavest lønnte(P05) kroner pr time. SSB (n= 191 400)

Lønnsutvikling – høyest lønte(P95) kroner pr time. SSB (n= 191 400)

Ulikheter i lønnsvekst- før og etter 2011

Lønnsledende – (etter regresjoner)

- Gjennomsnittlig lønnsvekst: jevnt mellom områdene – (minus staten)
- Sysselsetting*; 3000 flere i renholdsbransjen, 900 færre i offentlig sektor – (men også fler på heltid). Stat og kommune – versus helseforetak
- Individuelle kjennetegn: (+) fagbrev, arbeidserfaring (+),
- **Deltidsstilling** (-), **kvinne**(-), **utenlandskfødt** (-) – betydelig mindre nedtrekk enn før.
- Arbeidsplass: Staten (+1-2 %), Helse (**negativ** og i.s) og kommune (+3,7%)

* 2011-2014

Lønnsdrivende effekter

- Bekymring i Tariffnemda at allmenngjøringen kunne ha en lønnsdrivende effekt
 - Normallønnsavtale, den aktuelle satsen lå over satsene i andre tariffavtaler
 - Argumentet gjaldt hovedsakelig renhold i offentlig sektor samt andre avtaler i privat sektor
- Internt i renholdsbransjen?
 - Lønnsdrift?
 - Omfordeling?

Hvordan har vi undersøkt?

- Endring i de interne lønnsforskjellene i renholdsbransjen som følge av allmenngjøringen
 - Dersom opprettholdt: indikasjon på lønnsdrivende effekt
- “Difference-in-difference”-analyse for ti kvantiler - kommunal sektor som kontrollgruppe
 - Hvordan har allmenngjøringen påvirket hver tiendedel (kvantil) av lønnsfordelingen relativt til kommunal sektor?
- Kontrollerer for endringer i sammensetningen av gruppene renholdere i de to sektorene (kjønn, alder, helttid/deltid, fagbrev, landbakgrunn)

Resultater

- Finner at lønnsfordelingen i renholdsbransjen er mer sammenpresset etter allmenngjøringen
- Allmenngjøringen har hatt en positiv effekt på lønningene i bunnen av lønnsfordelingen i renholdsbransjen, men effekten av allmenngjøringen er negativ fra den tredje laveste tiendedelen av lønnsfordelingen
 - Altså ingen lønnsdrivende effekt i renholdsbransjen, snarere lønnsammenpressing

